

Välinehuoltoalan perustutkinnon, perustason ensihoidon sekä hyvinvointiteknologian kokeilujen tilannekatsaus

VÄLIRAPORTTI JA VAIKUTTAVUUDEN ARVIOINTI 2016

**Välinehuoltoalan perustutkinnon
yhteistyöpäivät**

3.4.2017

Anna Levy ja Marja Veikkola

Sisältö

- **Kokeilun opiskelijamäärät**
- **Vuoden 2016 väliraportin yhteenveto**
 - Välinehuoltoalan kokeilut
 - Opiskelijavalinta
 - Osaamisen osoittaminen ja arviointi
 - Työssäoppimispaikat
- **Vaikuttavuuden arviointi:**
 - Kokeilujen tuottama osaaminen
 - Tulevaisuuden osaamistarpeisiin vastaaminen
 - Digitalisuus ja tekniikan kehittyminen
 - Uusiin osaamistarpeisiin vastaaminen
 - Arvio tutkinnon toimivuudesta ammatillisessa peruskoulutuksessa ja näyttötutkintojärjestelmässä sekä arvio tutkintorakenteeseen liittämisestä
 - Tutkintonimike
 - SORA-lainsäädäntö

Vuoden 2016 väliraportin ja kokeilujen vaikuttavuuden arvioinnin aineistot

	Välinehuolto- ala	Perustason ensihoito	Hyvinvointi- teknologia
Väliraportti 2016	6 koulutuksen järjestäjää; 7 oppilaitosta	5 koulutuksen järjestää, 6 oppilaitosta	8 koulutuksen järjestäjää; 9 raporttia
Arviointiraportti			
- Valmistuneet opiskelijat 2016 → opiskelijakyselyyn vastanneet opiskelijat	n = 61 → 48	n = 53 → 34	n = 25 → 23
- Työelämän edustajat	n = 16	n = 16	n = 3
- Väliraportit 2014, 2015 ja 2016			
- Koulutuksen järjestäjien yhteistyö (yhteistyöpäivät, ac-kokoukset jne.)			

Välinehuoltoalan, perustason ensihoidon ja hyvinvointiteknologian kokeiluista vuonna 2016 valmistuneiden opiskelijoiden määrät sekä arvio valmistuvista opiskelijoita vuosina 2017-2019 (20.1.2017)

Tutkinto	Vuonna 2016 valmistuneet	2017	2018	2019	Yhteensä kokeilusta valmistuvien määrä vuosien 2016-19 aikana
Välinehuoltoalan perustutkinto, välinehuoltaja	61	54	69	66	250
Sosiaali- ja terveysalan perustutkinto, perustason ensihoidon osaamisala, lähihoitaja (perustason ensihoitaja)	53	93	176	89	411
Tieto- ja tietoliikennetekniikan perustutkinto, hyvinvointiteknologia- asentaja	12	28	82	64	186
Sähkö- ja automaatiotekniikan perustutkinto, turvalaiteasentaja	7*	7*	6	-	20
Kone- ja metallialan perustutkinto, hyvinvointiasentaja	6*	5*	-	-	13*
Yhteensä	139	187	333	224	880

Päätyneet välinehuoltoalan perustutkinto kokeilut ja niistä valmistuneiden opiskelijoiden määrät vuonna 2016.

Koulutuksen järjestäjä	Kokeilun toteutusmuoto	Koulutuksen alkamispäivä	Koulutuksen päättymispäivä	Valmistuneiden opiskelijoiden määrä
Amiedu	Näyttötutkinto, oppilaitosmuotoinen	27.10.2014	17.6.2016	7
Helsingin kaupunki, Stadin aikuisopisto	Näyttötutkinto, oppilaitosmuotoinen		31.5.2016	8
Helsingin kaupunki, Stadin ammattiopisto	Ammatillinen peruskoulutus (ylioppilaspohjainen), oppilaitosmuotoinen	7.1.2015	21.12.2016	10
Oulun seudun koulutuskuntayhtymä, Oulun seudun ammattiopisto	Näyttötutkinto/ammattillinen peruskoulutus (ylioppilaspohjainen) oppilaitosmuotoinen	10.9.2014	4.5.2016	13
Savon koulutuskuntayhtymä, Savon ammatti- ja aikuisopisto	Näyttötutkinto, oppilaitosmuotoinen	8.12.2015	31.5.2016	11
Turun kaupunki, Turun ammatti-instituutti, Aikuiskoulutus	Näyttötutkinto, oppilaitosmuotoinen	10.9.2014	31.5.2016	12
			Yhteensä	61

Vuosina 2014-2016 käynnistyneet välinehuoltoalan perustutkinnon kokeilut koulutuksen järjestäjittäin (20.1.2017 tilanne).

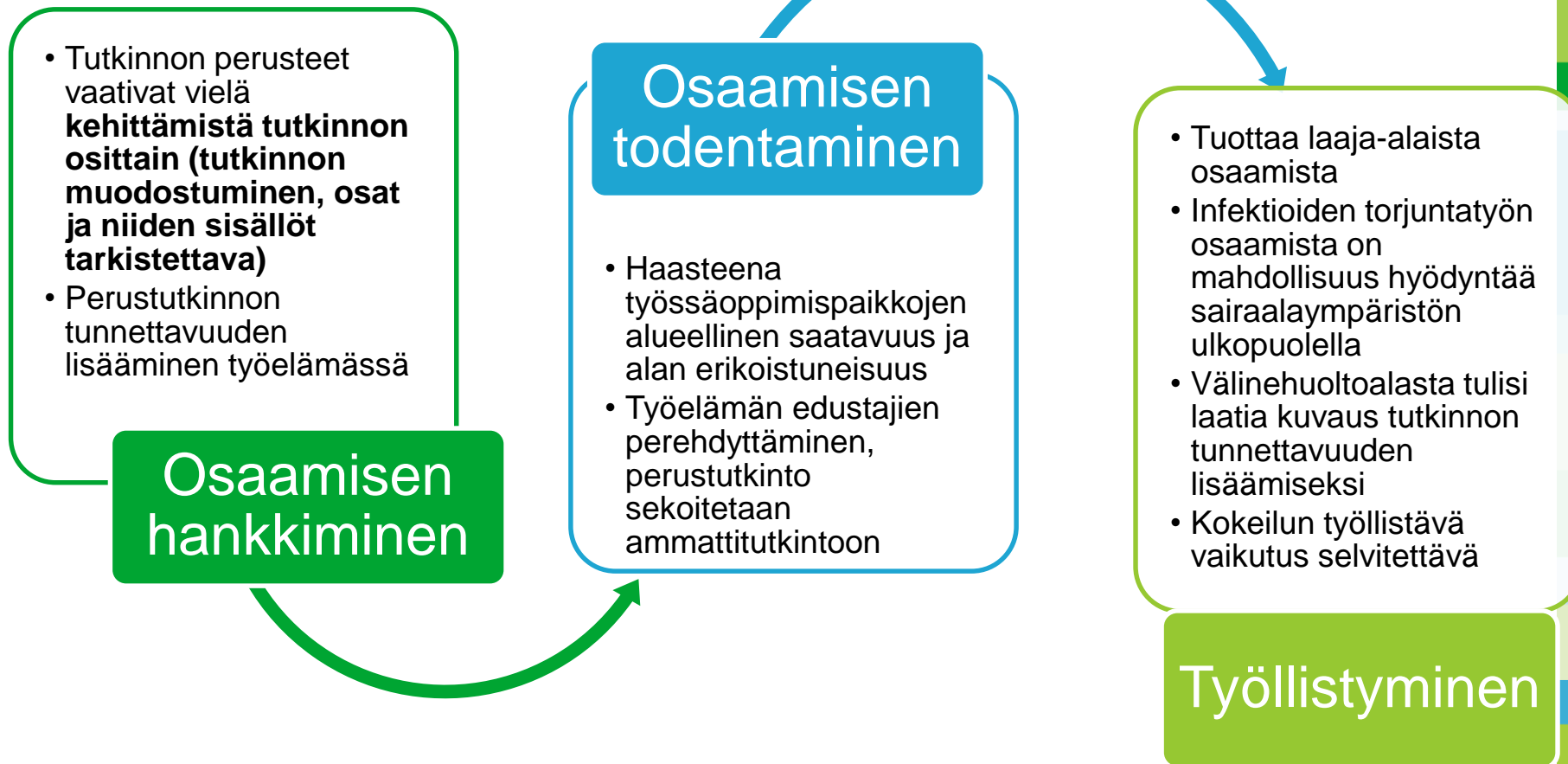
Koulutuksen järjestäjä	Kokeilun toteutusmuoto	Aloitta- neet	Eron- neet	Opiskelija määrä 20.1.2017	Koulutuk- sen alkamis- päivä	Koulutuk- sen suunniteltu päättymis- ajankohta
Amiedu	Näyttötutkinto, oppilaitosmuotoinen	12	1	11	29.8.2016	31.5.2018
	Näyttötutkinto, oppilaitosmuotoinen	15	8	7	25.5.2015	27.1.2017
Etelä-Savon koulutus Oy, Etelä-Savon ammattiopisto	Ammatillinen peruskoulutus, oppilaitosmuotoinen	9	6	3	13.8.2015	20.12.2017
Helsingin kaupunki, Stadin aikuisopisto	Näyttötutkinto, oppilaitosmuotoinen	16	2	14	05.9.2016	30.5.2018
Helsingin kaupunki, Stadin ammattiopisto	Ammatillinen peruskoulutus (ylioppilaspohjainen), oppilaitosmuotoinen	16	3	13	11.8.2016	31.5.2018
Oulun seudun koulutuskuntayhtymä, Oulun seudun ammattiopisto	Näyttötutkinto/ammatti- llinen peruskoulutus (ylioppilaspohjainen) oppilaitosmuotoinen	22	4	18	07.9.2015	31.5.2017
Savon koulutuskuntayhtymä, Savon ammatti- ja aikuiskoulutus	Näyttötutkinto, oppilaitosmuotoinen	12	-	8	4.1.2016	22.12.2017
Turun kaupunki, Turun ammatti-instituutti, Aikuiskoulutus	Näyttötutkinto, oppilaitosmuotoinen	20	1	19	12.9.2016	23.5.2018
	Näyttötutkinto, oppilaitosmuotoinen	20	2	18	01.9.2015	20.5.2017
Yhteensä		142	27	111		

Vuonna 2017 alkavat välinehuoltoalan perustutkinnon kokeilut koulutuksen järjestäjittäin

Koulutuksen järjestäjä	Kokeilun toteutusmuoto	Tutkinnon arvioitu alkaminen	Tutkinnon arvioitu päätyminen	Aloituspäivät
Amiedu	Näyttötutkinto, oppilaitosmuotoinen	8.5.2017	19.12.2018	12-15
Helsingin kaupunki, Stadin ammattiopisto	Ammatillinen peruskoulutus (ylioppilaspohjainen), oppilaitosmuotoinen	11.8.2017	30.5.2019	16
Oulun seudun koulutuskuntayhtymä, Oulun seudun ammattiopisto	Ammatillinen peruskoulutus/Näyttötutkinto oppilaitosmuotoinen	10.8.2017	31.5.2019	20
Savon koulutuskuntayhtymä, Savon ammatti- ja aikuisopisto	Näyttötutkinto, oppilaitosmuotoinen	31.8.2017	31.5.2019	16
	Näyttötutkinto, oppilaitosmuotoinen	8/2017	5/2018	14-16
			Yhteensä	78-83

YHTEENVETO

Välinehuolto- alan kokeilu

Opiskelijavalinta

(Tutkinnoittain vaihtelevasti hyödynnettäviä valintamenettelytapoja)

Välinehuoltoala	Perustason ensihoito	Hyvinvointiteknologia
<ul style="list-style-type: none">-Soveltuvuusko-Haastattelu-Kirjalliset tehtävät-Kädentaitotestit-Tarvittaessa kielikoe	<ul style="list-style-type: none">-Soveltuvuusko-Psykologiset testit + haastattelu-Opettajien haastattelu-Fyysisen kunnon testaus-Tarvittaessa kielikoe <p>Painotetaan alaan liittyviä valmiuksia, akuutti- ja ensihoitotyössä tarvittavia taitoja</p>	Haastattelu tai pääsyko

Osaamisen osoittaminen ja arviointi

Välinehuoltoala	Perustason ensihoito	Hyvinvointiteknologia
Osaamisen osoittaminen tutkinnon osittain työelämän näyttöympäristössä → Yhteiset <i>arviointilomakkeet 2016</i>	Osaamisen osoittaminen tutkinnon osittain työelämän näyttöympäristössä	Osaamisen osoittaminen pääosin oppilaitosympäristössä
Haasteena työelämässä erottaa ammatti- ja perustutkinto toisistaan	Haasteita osaamisen osoittamisessa tietyissä ammattitaidoissa, esim. <i>hälytysajoneuvon ajamiseen</i> vaadittava iän ja lain tuomat velvoitteet	Haasteita osaamisen osoittamisessa, mm. tarvittava ” <i>sähkö- ja turvallisuus</i> pätevyys” iän ja lain tuomat velvoitteet

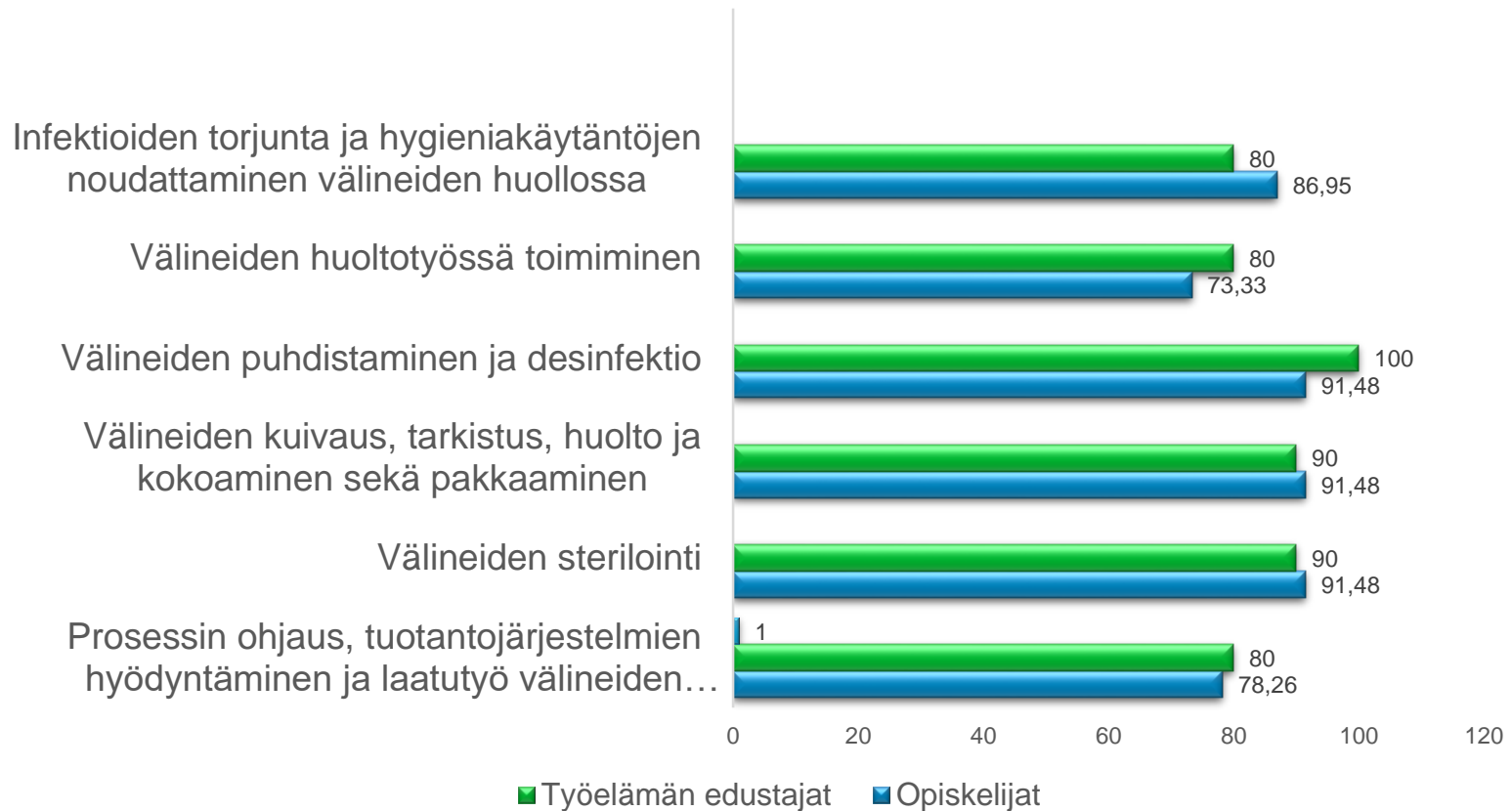
Työssäoppimisen järjestäminen

Välinehuoltoala	Perustason ensihoito	Hyvinvointiteknologia
Tutkinnon osien työssäoppimisien yhdistäminen.	Tutkinnon osittain	Eri käytännöt, esim. yksi pitkä työssäoppiminen opintojen päätteeksi.
Työssäoppimisen laajuuksissa merkittäviä eroja koulutuksen järjestäjittäin	Työssäoppimisen laajuuksissa merkittäviä eroja koulutuksen järjestäjittäin	Työssäoppimisen laajuuksissa merkittäviä eroja koulutuksen järjestäjittäin
Haasteena työssäoppimispaikkojen riittämättömyys ja alan erityisyys: työelämässä ammattitutkinnon opiskelijat samaan aikaan	Haasteena työssäoppimispaikkojen riittämättömyys joillakin alueilla.	Haasteena hyvinvointiteknologian kokeilujen tuottaman osaamisen markkinoiminen työelämään sekä yritys ”salaisuudet”

Kokeilun tuottama osaaminen

Välinehuoltoala	Perustason ensihoito	Hyvinvointiteknologia
<ul style="list-style-type: none">-Infektioiden torjuntatyö-Välinehuolto-prosessin (perusinstrumenttien tunnistaminen, puhdistaminen, huolto, desinfiointi, sterilointi, kokoaminen, pakkaus ja tarkistaminen)-Tuotannon ohjauksen	<ul style="list-style-type: none">-Potilaan kohtaaminen, tilannearvio ja päätöksenteko potilaan hoidosta-Potilaan ja omaisten neuvontatyö-Viranomaisyhteistyö	<ul style="list-style-type: none">Laitteiden asennus, käyttöönoton opastus, huolto- ja korjaustyöt-Asiakkaan kohtaaminen

Välinehuoltoalan työelämän edustajien ja opiskelijoiden näkemys arviointikriteerien työelämävastaavuudesta tutkinnon osittain

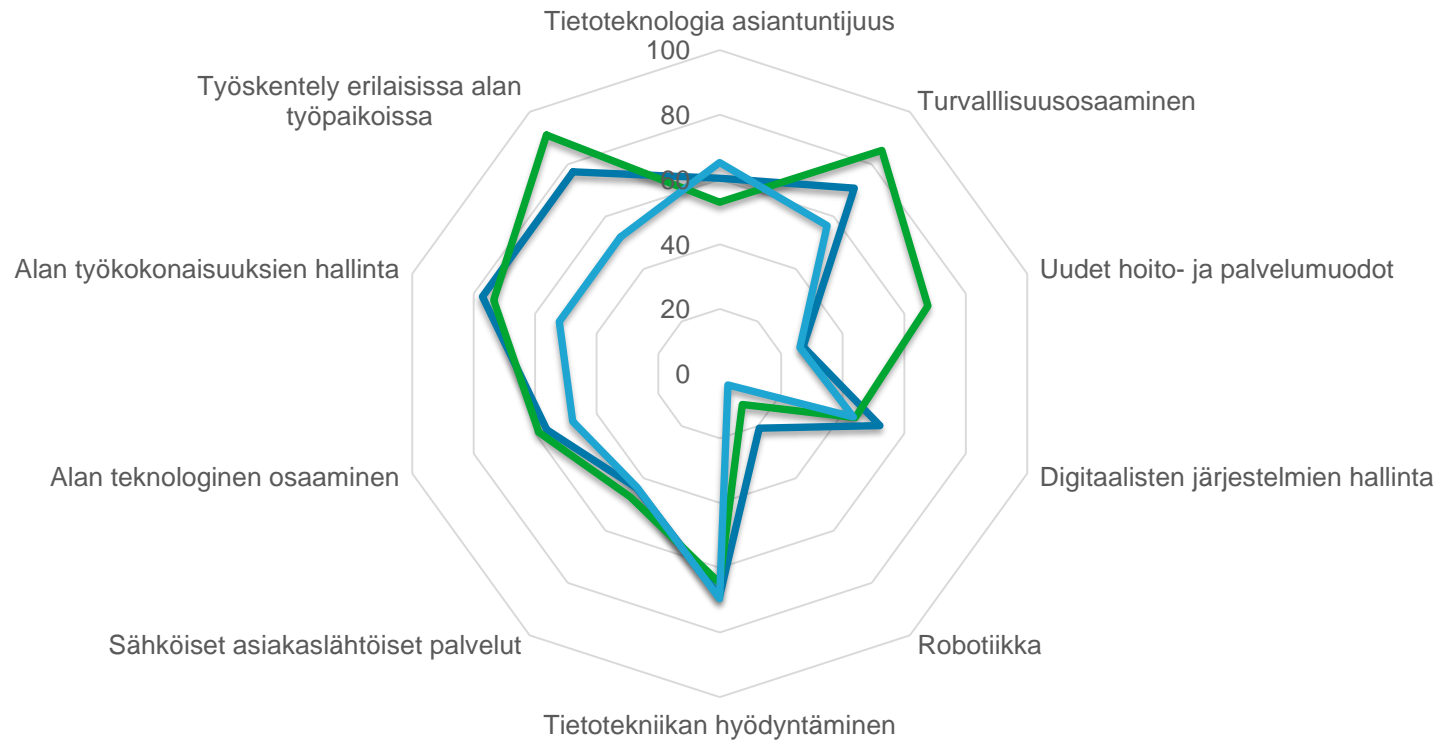
Tulevaisuuden osaamistarpeisiin vastaaminen

Välinehuoltoala	Perustason ensihoito	Hyvinvointiteknologia
<p>Laaja-alainen osaaminen antaa opiskelijoille valmiudet toimia alan työtehtävissä eri työympäristöissä kuten <i>terveyskeskusten ja erikoissairaanhoidon välinehuollossa</i> sekä alan rajapinnoilla, joissa tarvitaan infektioiden torjuntatyön osaamista, kuten <i>eläinklinikoilla, elintarviketeollisuudessa ja laboratorioissa.</i></p>	<p>Opiskelijoilla laaja-alaiset valmiudet toimia <i>akuutti- ja ensihoidollisissa työtehtävissä</i> työn rajapinnoilla, kuten <i>kotihoidossa, mielenterveys- ja päihdeyksiköissä, hoivalaitoksissa sekä viranomaisyhteis-työssä.</i></p>	<p>Palvelun kysynnän ja palvelutarjonnan lisääntyminen tulevaisuudessa.</p>

Uusiin osaamistarpeisiin vastaaminen

OPISKELIJOIDEN ARVIO OPISKELIJOIDEN OSAAMISESTA PÄÄMINISTERI JUHA SIPILÄN HALLITUSOHJELMASTA (29.5.2015) JOHDETUILLA OSA-ALUEILLA TULEVAISUUDEN OSAAMISTARPEISTA.

— Välinehuoltoalan opiskelijat — Perustason ensihoidon opiskelijat — Hyvinvointiteknologian opiskelijat

Tulevaisuuden toimintaympäristö

Välinehuoltoala	Perustason ensihoito	Hyvinvointitekнологia
Välinehuollon keskittäminen ja työelämän ja palvelurakenteiden muutokset	Kotihoidon laajenemisen ja pitenevien kuljetusetäisyyksien vaikutus työnkuvaan.	Monialaiset työympäristöt. Kotiin vietävien palveluiden korostuminen.

Digitalisaatio ja tekniikan kehittyminen

Välinehuoltoala	Perustason ensihoito	Hyvinvointitek- nologia
<p><i>“Lääketieteen ja lääketieteellisen teknologian kehittyminen vaikuttaa edelleen välinehuoltotyön vaativuuden lisääntymiseen, johon koulutuksella vastataan. Myös välinehuollot ottavat käyttöön enenevässä määrin robotiikkaa. Erilaiset tuotannonohjausjärjestelmät ovat jo käytössä ja tulevat käyttöön yhä laajemmin kattaen koko hoitoyksikön logistiikan”</i> Koulutuksen järjestäjä</p>	<p><i>“Ennusteena on, että vieritutkimuslaitteet, kannettavat ultraäänilaitteet, etälääketiede ja digitalisaatio kuvantamisessa yleistyvät myös sairaalan ulkopuolisessa hoidossa ja tulevat vaikuttamaan alan osaamisvaatimukseen.”</i> Koulutuksen järjestäjä</p>	<p>Asiakkaalle tarjottavat asiakaslähtöiset palvelut.</p>

Koulutuksen järjestäjien näkemys tutkinnon vakinaistamisesta

Välinehuoltoala	Perustason ensihoito	Hyvinvointiteknologia
-4/7 oppilaitosta esittää tutkinnon vakinaistamista -3/7 oppilaitosta ei vakinaistaisi tutkintoa tässä vaiheessa kokeilua, koska työelämäpalautteissa hajanaisuuden vuoksi ja tutkintorakenteen mukaiset osaamispisteet nähdään liian laajoina suhteessa opetussisältöön	Kaikki 6 oppilaitosta esittävät tutkintoa vakinaistettavaksi	Vaatii vielä kokeilua. Tieto- ja tietoliikennetekniikan perustutkinto, hyvinvointiteknologiaan painottuva osaamisalan kokeilu, on käynnistynyt suhteellisen hyvin.

Tutkintonimike

Välinehuoltoala	Perustason ensihoito	Hyvinvointiteknologia
<p>Välinehuoltaja</p> <p>Tutkintonimike ei täysin kuvaa infektioiden torjuntatyön osaamista</p> <p>Yhtenäistä esitystä tutkintonimikkeestä ei kokeilun tässä vaiheessa ole tullut.</p>	<p>Lähihoitaja</p> <p>(Perustason ensihoitaja)</p>	<p>Hyvinvointiteknologia- asentaja</p> <p>Turvalaiteasentaja</p> <p>Hyvinvointilaiteasentaja</p> <p>Kommentti: <i>Tutkintonimikkeissä tulee näkyä osaaminen, jotta osaamisen markkinointi työelämään helpottuu.</i></p>

Arvio tutkintorakenteeseen liittämistä

Välinehuoltoala	Perustason ensihoito	Hyvinvointiteknologia
Välinehuolto on alana suppea, perustutkinnon tarve osoitettu, vaatii muutoksia tutkinnon perusteisiin (tutkinnon muodostuminen ja tutkinnon osien tarkistaminen)	Tutkintorakenteeseen liittäminen edellyttää tutkinnon perusteiden, ammattitaitovaatimusten ja arviointikriteereiden muokkauksia.	Ei voi luotettavasti arvioida tässä vaiheessa kokeilua → Vaatii kokeilun jatkoa 2019 saakka

Vaikuttavuuden arviointi (koulutuksen järjestäjät, opiskelijat ja työelämän edustajat)

Palaute tutkinnon perusteista

[KS. Liite 2](#)

Yhteistä kokeilulle..

- Kaikkiin kokeilun tutkintoihin liittyy terveydentila- ja toimintakykyvaatimuksia, jonka vuoksi kokeiluja esitetään liitettäväksi SORA –lainsäädännön piiriin.

- Tutkintojen tunnettavuutta tulisi lisätä valtakunnallisesti

• JYTYLÄINEN AMMATTI

Välineiden valtiias

Leikkaussaliin kuin tyhjistä ilmestyvät steriilit välinepakkaukset vaativat tuntien työn. Välinehuoltaja tekee tarkkaa ja vastuullista työtä sekä vaalii omalta osaltaan potilasturvallisuutta.

TEKSTI SIRPA SUTINEN & KUVAT JOHANNA KORHOLA

Pohjois-Karjalan keskussairaalan välinehuollossa työtahti kiihtyy iltaapäivää kohti. –Aamulla leikkaussalissa käynnistyneistä leikkauksista palautuva välineistö alkaa tulla ryöpyttäväksi leikkausten päätyttyä, selittää välinehuoltaja Anne Riikonen. Aamupäivällä Riikonen istuu toimintonsa kirjaamassa uusaa välinettä tietojärjestelmään. Tavoitteena on, että jokainen välinehuollon kautta kullevista instrumenteista ja tarvikkeista olisi yksilöllinen koodin, jotta niiden kulkua käytön ja huollon eri vaiheissa voidaan seurata. –Tietojärjestelmä on tullut käyttöön pikkuhiljaa viime vuosina, kertoo Riikonen. Viime vuosina välinehuoltajien työtahti on kiihtynyt päiväkirurgian ja leikkausten lisääntymisen myötä. –Työssä ollaan nyt pienellä kokoonpanolla viikonloppuisinkin. Tarvitessaamme varjojen työajan ulkopuolella

Tietojärjestelmästä löytyvät kuvalliset ohjeet leikkauksissa ja toimenpiteissä tarvittavista välineistä. Varmuudeksi on välinehuoltajalle myös perusteisesti kaunistoisa. –Leikkauksissa tarvittavien instrumenttien lisäksi on esimerkiksi murtumasetelissä tarvittava määrä erilaisia ruuveja ja levyjä. Työ edellyttää laajaa välineiden ja instrumenttien nimikkeiden, toiminnan ja käyttötarvikkeiden tuntemista. On osattava purkaa ja koota puhdistettavia välineitä. Välinehuoltokeskuksen lisäksi sairaalassa on kymmenkunta etäpistettä, joissa välinehuoltajat vuorollaan työskentelevät. –Työ on sisäilmiön vaihtelevaa. Kaikista samanlaista päivää ei ole. Riikonen työhön toi päiväkirurgian etä-

piisteessä työskentelyä oman vaihtelunsa viittien vuotta sitten.

Käsityöstä koneisiin

Joensuussa sairaalan leikkaussalit ovat välinehuollon seinänaapurina. Anne Riikonen esittelee välinehuollon välijä tiloja, joissa on omat osastonsa leikkaussalissa käytettyjen välineiden puhdistuksen eri vaiheisiin. –"Likaisella puolella" leikkaussalista tulleet käytetyt instrumentit puretaan ja lajitellaan desinfiointiin pesukoneisiin. Seinän takana "puhtaalta puolella", välinehuoltajat purkavat desinfioidut välineet pesukoneista, tarkistavat, kokoavat ja pakkaavat ne vakuumin tai paperiin ja asettavat automaattisille linjoille matkalle autoklaaveihin steriloitaviksi.

–Tunti 134-asteisella höyryllä, selittää Riikonen.

Kaikkina vaiheissa toimenpiteet kirjataan tietokantaan lukemalla välinekorian vivakoodit. Työvalheen tekijä vastaa työnsä jäljestä tietojärjestelmään jäävillä nimikirjaimillaan. Riikonen myöntää, että välinehuoltajien työ on usein muille sairaalassa työskenteleville näkymätöntä. Steriilit väli-

Kokeilujen yhteiset rajapinnat?

Voimakkaasti kehittyvät työympäristöt

- Teknologian kehittyminen ja hyödyntäminen työssä
- Laaja-alaiset osaamisvaatimukset
- Moniammatillinen yhteistyö

Palveluhenkisyys ja taidot kohdata ja kommunikoida asiakkaan kanssa

Eroaako muista ammatillisista perustutkinnoista?

Kiitos!

Anna Levy, anna.levy@osao.fi

Marja Veikkola, marja.veikkola@osao.fi

OSEKK, kokeilujen koordinoija